

तः उपलक्षणमेतत् दृगादीन्द्रियव्यापारं कुर्वतः सचेतनस्य जगतः विश्वस्य एक एव राजा बभूव केन महिवा महिर्महिम्नो भावो महित्वं तेन महित्वेन विभक्तेः पूर्वसवर्णः महाभागेनेत्यर्थः । यथास्य द्विपदः द्वौ पादौ यस्य स द्विपात् तस्य पादः पदिति [पा० ६.४.१३०.] पदादेशः द्विपादस्य मनुष्यपद्यादिः चतुष्पदः हस्तिगवादिः प्राणिजातस्य ईशे ईष्टे ऐश्वर्यं करोति लोपस्त आत्मनेपदेष्विति [पा० ७.१.४१.] तकारलोपे ईशे इति रूपम् अधीगर्धद्वेषां कर्मणीति [पा० २.३.५२.] कर्मणि षष्ठी ॥ ३ ॥

a. उपयामगृहीतोऽसि प्रजापतये त्वा जुष्टं गृह्णामि ।

b. एष ते योनिश्चन्द्रमास्ते महिमा ।

c. यस्ते रात्रौ संवत्सरे महिमा सम्बभूव यस्ते पृथिव्यामग्नौ महिमा सम्बभूव यस्ते नक्षत्रेषु चन्द्रमसि महिमा सम्बभूव तस्मै ते महिम्ने प्रजापतये देवेभ्यः स्वाहा ॥ ४ ॥

उपयामपात्रेण गृहीतोऽसि प्रजापतये जुष्टं त्वां गृह्णामि ॥ सादयति । एष ते । चन्द्रमास्ते तव महिमा दीप्तिः ॥ का० [२०.७.२६.] वपाले द्वितीयेन पूर्ववद्यस्ते रात्राविति जुहोति । वपायागाले द्वितीयेन महिम्ना पूर्ववदिति सर्वद्रुतं महिमानं जुहोति ॥ अष्टिः हे महिमन् रात्रौ संवत्सरे च यस्ते तव महिमा सम्बभूव पृथिव्यामग्नौ च यस्ते महिमा सम्बभूव नक्षत्रेषु चन्द्रमसि च यस्तव महिमा सम्बभूव सर्वव्यापकस्तव यो महिमा तस्मै महिम्ने प्रजापतये देवेभ्यश्च स्वाहा सु-
द्रुतमस्तु ॥ ४ ॥

III. युञ्जन्ति ब्रध्नमरुषं चरन्तं परि तस्युषः । रोचन्ते रोचना दिवि ॥ ५ ॥

का० [२०.५.११.] युनक्त्येनं युञ्जन्ति ब्रध्नमिति । अथ रथे युनक्ति ॥ मधुहृन्दो-
दृष्टा आदित्यदेवत्या गायत्री । तस्युषः विभक्तेर्व्यत्ययः तस्थिवांसः कर्मार्थं स्थिता
ऋविजः ब्रध्नमादित्यं युञ्जन्ति रथे योजयन्ति । अथ आदित्यत्वेन स्तूयते असौ वा
ऽआदित्यो ब्रध्नोऽरुषोऽमुमेवास्याऽआदित्यं युनक्ति स्वर्गस्य लोकस्य समर्थे इति